

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 253 din 25.03.2020

Dosar nr.: 404/2019

Petiția nr.: 3406/18.06.2019

Petent: Asociația pentru protecția Drepturilor Minoritare MIKO IMRE

Reclamat: Federația Română de Fotbal

Obiect: scandări xenofob – naționaliste din partea fanilor echipei Naționale de Fotbal din România la adresa minorității maghiare din România cu ocazia meciului de fotbal din data de 07.06.2019 din Oslo, Norvegia, pe stadionul Ullevaal, cu ocazia preliminariilor EURO 2020

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul procedural ales al petentului

1. Asociația pentru protecția Drepturilor Minoritare MIKO IMRE, mun. Sfântu Gheorghe, str. Martinovics Ignác nr. 2, cod poștal 520009

Numele și sediul părții reclamate

2. Federația Română de Fotbal, mun. București, str. Sergent Șerbănică Vasile nr. 12, cod poștal 022186.

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin. 4, din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 3406/01.08.2019 și 4499/01.08.2019 a citat părțile pentru data de 06.09.2019.

4. Odată cu fixarea audierilor în cauză, s-a pus în discuție părților excepția de necompetență teritorială invocată din oficiu, în temeiul art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008, întrucât C.N.C.D., ca autoritate autonomă nu se poate pronunța cu privire la evenimentele care s-au produs în afara teritoriului României (evenimentele din data de 07.06.2019 s-au produs pe stadionul Ullevaal din orașul Oslo, Norvegia).

5. La audierile din 06.09.2019 reclamatul a fost prezent, procedura legal îndeplinită; s-a luat termen la cunoștință pentru formularea de concluzii scrise până la data de 15.09.2019.

III. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

Petentul reclamă comportamentul manifestat de suporterii în timpul meciului de fotbal din data de 07.06.2019 din Oslo, Norvegia, pe stadionul Ullevaal, cu ocazia preliminariilor EURO 2020, scandările xenofob – naționaliste din partea fanilor echipei Naționale de Fotbal din România la adresa minorității maghiare din România.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

6. Asociația petentă reclamă prin memoriul înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 3406/18.06.2019, încălcarea dreptului la demnitate a comunității naționale maghiare din România de către suporterii Echipei Naționale de Fotbal în timpul meciului de fotbal cu Echipa Națională a Norvegiei din data de 07.06.2019 din Oslo, Norvegia, pe stadionul Ullevaal, cu ocazia preliminarilor EURO 2020, scandările din lozinca *"Afară, afară cu ungurii din țară"* întrunind caracter xenofob – naționalist.

7. Petenta se raportează la prevederile O.G. nr. 137/2000, art. 15, art. 2 alin. 2 și 5, precum și la art. 56 alin. 3 din Regulamentul de organizare a activității fotbalistice care instituie în sarcina cluburilor obligația de a insista ca *"suporterii lor să adopte în toate ocaziile un comportament adecvat, (...) și să nu se lase angrenați în acte de huliganism ori alte acte antisociale (...)".*

8. Astfel, prin faptul că reclamatul nu a intervenit să-i oprească pe suporterii în scandarea frazei amintite, alegând să stea în pasivitate, a contribuit, în mod direct, la săvârșirea contravenției prevăzute la art. 15 din O.G. nr. 137/2000, încălcând obligația legală de diligență pe care o avea.

9. În ceea ce privește urmarea imediată a inacțiunii reclamatului, aceasta constă în comportamentul inadecvat al suporterilor clubului care, prin scandarea lozincii prezentate, s-au implicat în acte antisociale, aducându-i grave atingeri dreptului la demnitate a membrilor comunității maghiare din România. Pe de altă parte, o urmare imediată a faptelor săvârșite de suporterii echipei Naționale a României rezidă în temerea insuflată membrilor minorității maghiare, întrucât scandarea unor astfel de sloganuri este de natură să provoace un sentiment de amenințare la nivelul acestor oameni.

10. Petenta menționează în acest sens Cartea Albă privind sportul adoptat de către Comisia Comunităților Europene, alin. 1 – 3, act care vine în susținerea ideii că sportul, fotbalul, nu trebuie folosit de nimeni ca mijloc pentru incitare la ură, iar scandarea lozincii cu ocazia unui meci de fotbal constituie o formă specifică / caracteristică a antimaghiarismului din România.

11. Petenta detaliază starea de fapt prin prisma elementelor constitutive ale contravenției. Astfel, în ceea ce privește latura subiectivă, petenta apreciază că este de netăguit că faptele au fost săvârșite cu vinovăție, sub forma intenției directe, întrucât este evidentă inacțiunea echipei Naționale de Fotbal în condițiile în care scandările suporterilor au fost atât de tari încât neobservarea acestora de către oricare membru responsabil al clubului este o neglijență (sau omisiune) extraordinar de gravă, care nu poate fi caracterizată altfel decât ca o neglijență intenționată.

12. Petenta se raportează și la Constituția României art. 1 alin. 3, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 14, Art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție, Decizia nr. 1972/2010 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, art. 20 pct. L – o din Legea nr. 4/2008 privind prevenirea și combaterea violenței cu ocazia competițiilor și a jocurilor sportive.

13. Petenta atașează statutul asociației pentru a dovedi interesul în cauză.

Susținerile reclamatului:

Federația Română de Fotbal

14. Reclamatul, prezent prin reprezentant în cadrul ședinței de audieri, susține excepția de

necompetență teritorială invocată din oficiu, în virtutea principiului teritorialității din punct de vedere penal, civil și administrativ. Pe fond, reclamatul subliniază faptul că asociația petentă nu a depus probe la dosar, UEFA nu a sancționat în niciun fel acel comportament prezentat în petiție.

15. De asemenea, reclamatul invocă lipsa calității procesuale pasive a Federației, Echipa Națională a României neavând, în același timp, personalitate juridică, însă Federația nu poate fi ținută totuși responsabilă de un meci pe care nu îl organizează și nici nu se desfășoară pe teritoriul României, singura responsabilă fiind echipa gazdă care organizează meciul.

16. Reclamatul formulează concluzii scrise înregistrate la C.N.C.D. cu nr. 5500/20.09.2019, solicitând respingerea petiției ca nedovedită și neîntemeiată, iar pe cale de excepție admiterea excepției necompetenței C.N.C.D. în soluționarea sesizării, admiterea excepției lipsei calității procesuale pasive a Echipii Naționale de Fotbal a României, admiterea excepției lipsei calității procesuale pasive a F.R.F.

17. În motivarea excepției de necompetență teritorială a C.N.C.D., reclamatul menționează principiul teritorialității legii române, principiu fundamental al dreptului penal, contravențional și al dreptului administrativ, astfel cum rezultă din art. 7 alin. 1 din Codul civil, art. 1 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, precum și din Codul muncii, Codul fiscal, Legea privind statutul BNR etc.

18. Prin urmare, presupusele evenimente care au avut loc pe teritoriul Norvegiei nu pot fi analizate și eventual sancționate, întrucât, conform normei mai sus menționate, legislația română nu are aplicabilitate pe teritoriul străin.

19. În ceea ce privește excepția lipsei calității procesuale pasive a echipei naționale de fotbal a României care nu are personalitate juridică, reclamatul detaliază că aceasta este alcătuită din jucătorii de naționalitate română convocați de către selecționerul numit în funcție de Comitetul Executiv al F.R.F., echipă ce participă sub titulatura Echipa Națională de Fotbal a României în diverse competiții organizate de FIFA și UEFA la nivelul interțări. Aceasta nu aparține Federației Române de Fotbal, ci este exponenta pe ramura de sport a tuturor românilor, un ambasador al României în competițiile de fotbal internaționale organizate de UEFA și FIFA.

20. De asemenea, nici F.R.F. nu are calitate procesuală pasivă în prezenta procedură raportat la susținerile reclamatului. Nu există nicio normă legală sau regulamentară care să fi impus F.R.F. o anumită conduită sau adoptarea anumitor măsuri astfel încât să poată fi aplicate sancțiuni pentru inactivitatea F.R.F.

21. Mai mult decât atât, chiar și în situația în care principiul răspunderii obiective ar fi aplicabil în speță, F.R.F. nu a organizat deplasarea suporterilor la jocul în discuție și chiar dacă ar fi existat suporterii care au fost grupați în sectoarele de tribună destinate oaspeților, nu a existat nicio dovadă că persoanele respective erau cetățeni români sau că aceștia ar fi încălcat normele de conduită impuse de legislația în vigoare și de regulamentele sportive.

22. Reclamatul consideră că este important de precizat faptul că, ulterior partidei respective, F.R.F. nu a obținut nicio sancțiune, U.E.F.A. nedeschizând vreo acțiune disciplinară împotriva F.R.F. și nici autoritățile malteze sau române nu au considerat că F.R.F. ar fi comis vreo abatere de la normele aplicabile. De altfel, nu a existat nicio mențiune în documentele oficiale (raportul delegatului U.E.F.A. sau raportul observatorului F.A.R.E. cu privire la eventuale abateri de la normele U.E.F.A. ale F.R.F. sau ale suporterilor care au ocupat sectoarele destinate oaspeților.

- 23.** Pe fond, reclamatul apreciază că petiția este nefondată, întrucât, prin modul în care este formulată, generează confuzii și prezintă susțineri contradictorii.
- 24.** Astfel, competiția în cadrul căreia s-a desfășurat meciul oficial dintre Norvegia și România se numește Preliminariile Campionatului European de Fotbal din 2020 și este organizată de Uniunea Asociațiilor Europene de Fotbal (U.E.F.A.), iar organizatorul meciului oficial dintre echipele naționale de fotbal ale Norvegiei și României a fost Federația de Fotbal din Norvegia.
- 25.** Normele indicate, atât din ROAF, cât și din Legea nr. 4/2008 au aplicabilitate exclusiv asupra faptelor săvârșite pe teritoriul României și doar în privința competițiilor organizate sub egida F.R.F. Nicio competiție de fotbal cu caracter internațional organizată pe teritoriul României, chiar dacă se desfășoară la nivel de club și nu la nivel de echipă națională, nu se supune normelor regulamentare ale F.R.F., ci ale celor edictate de forurile internaționale, F.I.F.A. sau U.E.F.A., după caz.
- 26.** Pe lângă cele menționate mai sus, reclamatul adaugă că petiția este nedovedită, asociația petentă nu a atașat la petiție niciun început de dovadă care să determine concluzia că, într-adevăr, faptele incriminate au existat în realitate.

V. Motivele de fapt și de drept

- 27. În fapt,** Colegiul director reține spre analiză posibila încălcare a dreptului la demnitate a comunității naționale maghiare din România prin scandările *"Afară, afară cu ungurii din țară"* din timpul meciului de fotbal din data de 07.06.2019 din Oslo, Norvegia, pe stadionul Ullevaal, cu ocazia preliminariilor EURO 2020.
- 28.** Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul ia act de excepția invocată în cauză, raportat la obiectul plângerii, respectiv excepția de necompetență teritorială invocată din oficiu, în temeiul art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008, întrucât C.N.C.D., ca autoritate autonomă nu se poate pronunța cu privire la evenimentele care s-au produs în afara teritoriului României (evenimentele din data de 07.06.2019 s-au produs pe stadionul Ullevaal din orașul Oslo, Norvegia).
- 29. În drept,** coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
- 30.** În conformitate cu dispozițiile **art. 63** din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, care prevăd *„(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”*, Colegiul urmează a se pronunța cu prioritate asupra excepțiilor invocate.
- 31.** De asemenea, Colegiul director reține că excepția de necompetență teritorială invocată din oficiu a fost pusă în dezbatere părților prin adresele nr. 3406/01.08.2019, respectiv nr. 4499/01.08.2019, în conformitate cu prevederile art. 30 și următoarele din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor:

"art. 30 (1) Excepția de vădită necompetență se pune în dezbateră petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.

(2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.

Art. 31 (1) Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.

(2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.

Art. 32 Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență prin hotărâre a Colegiului director."

32. Examinând conținutul petiției și legislația în vigoare, Colegiul director constată că asociația petentă reclamă scandările considerate xenofob – naționaliste, în timpul meciului de fotbal România – Norvegia, posibil din partea fanilor Echipei Naționale de Fotbal din România la adresa minorității maghiare din România, fapte care au avut loc în Norvegia, deci în afara teritoriului României.

33. În ceea ce privește excepția de necompetență teritorială invocată din oficiu, Colegiul director se raportează în analiza acesteia la jurisprudența C.N.C.D., respectiv decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 207/21.01.2014 prin care a fost menținută Sentința civilă nr. 4364/27.06.2012 pronunțată de Curtea de Apel București într-o cauză similară cu prezenta speță și soluționată de C.N.C.D.

34. Fapta sesizată de reclamant în cazul respectiv se referă la declarația Președintelui României Traian Băsescu, din data de 3 noiembrie 2010, cu ocazia vizitei oficiale în Slovenia, în legătură cu procesul de aderare la Spațiul Shengen.

35. Prima instanță a admis cererea reclamantului în considerarea principiului ubicuității consacrat de Codul penal conform căruia, fapta se consideră săvârșită pe teritoriul țării dacă pe acest teritoriu a fost efectuat un act de executare ori dacă s-a produs rezultatul faptei. În speță, deși declarația Președintelui României a fost dată pe teritoriul Republicii Slovenia, instanța a reținut că petentul din dosarul aflat pe rolul C.N.C.D. a luat cunoștință de aceasta pe teritoriul României, prin intermediul mass-media. În acest mod, rezultatul faptei s-a produs și pe teritoriul României, fapt pentru care C.N.C.D. era investit să analizeze fapta în privința efectelor produse pe teritoriul României și nu cu privire la efectele acesteia produse pe teritoriul altui stat.

36. În plus, prima instanță a mai adăugat că, în speță, constatarea necompetenței teritoriale ar trebui să conducă la transmiterea petiției altui organism competent să o analizeze pe fond și nu să constituie o soluție finală cu efect de împiedicare a accesului la justiție și care, în fapt, echivalează cu o soluție de respingere ca inadmisibilă a petiției.

37. Astfel, Hotărârea Colegiului director al C.N.C.D. nr. 175 din 04 mai 2011 a fost anulată în primă instanță și menținută în recurs, devenind deci definitivă și irevocabilă, chiar dacă reținerile Curții de Apel în ceea ce privește invocarea principiului ubicuității nu au fost reținute, întrucât acest principiu guvernează aplicarea legii penale în spațiu, fiind de strictă interpretare și aplicare, deci neincident în materie contravențională.

38. Concret, Înalta Curte a reținut prin decizia 207 din 21 ianuarie 2014 următoarele:

"Cu toate acestea, soluția primei instanțe de anulare a Hotărârii C.N.C.D. este legală, astfel că urmează a fi menținută, în considerarea următoarelor argumente:

Aplicarea legii civile în spațiu are la bază principiul teritorialității, care prevede că legea se aplică pe teritoriul statului care a edictat-o în baza laturii interne a suveranității sale. În cauza supusă judecării, aplicarea reglementării speciale în materie contravențională, reprezentată de O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare, republicată, presupune «ab initio» stabilirea locului săvârșirii contravenției.

Referindu-se la dreptul la demnitate, O.G. nr. 137/2000 prevede la art. 15, următoarele:

«Constituie contravenție (...) orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist - șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată (...).»

În interpretarea și aplicarea reglementării incidente, Înalta Curte apreciază că decisiv în determinarea legii civile aplicabile în spațiu și, implicit, a competenței autorității administrative, este momentul consumării presupusei fapte de discriminare.

Cum această pretinsă faptă vizează încălcarea dreptului la demnitate, nu se poate vorbi de epuizarea acesteia decât în momentul în care efectele acțiunii (declarației) reclamate au ajuns la persoanele vizate și au fost efectiv percepute de acestea.

În speța de față, efectele faptei sesizate s-au produs covârșitor pe teritoriul României, de vreme ce declarațiile Președintelui nu au fost adresate în mod exclusiv ori prioritar opiniei publice din Slovenia, ci au vizat comunitatea romilor din România.

Afirmațiile pretins discriminatorii au fost făcute ca răspuns la întrebarea unei jurnaliste slovene în legătură cu măsurile luate de autoritățile române în privința romilor și s-au raportat la o experiență personală a Președintelui României din perioada în care era primar al Bucureștiului.

Președintele a fost însoțit de ziariști români, iar declarațiile acestuia au fost amplu dezbătute public în România, în presa națională și locală.

În acest context, în mod eronat C.N.C.D., în opinia majoritară, a invocat din oficiu și a reținut neкомпetența sa teritorială în soluționarea sesizării formulate de R.C.R.I.S.S., constatările primei instanțe fiind legale în această privință.”

39. În considerarea argumentelor prezentate mai sus, Colegiul director al C.N.C.D. decide cu unanimitate de voturi respingerea excepției de neкомпetență teritorială invocată din oficiu, urmând a intra pe fondul analizei cauzei.

40. Raportat la afirmațiile din cuprinsul petiției însă, Colegiul director ia act de faptul că afirmațiile Asociației petente nu sunt susținute de probe.

41. Privind probarea faptelor de discriminare art. 20 alin. 6 al **O.G. nr. 137/2000** prevede: „Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare. În fata Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.” Astfel, Colegiul director constată că petentul nu a depus probe privind situația reclamată.

42. În acest sens, Colegiul director reține că în lumina art. 20 alin. 6 din OG nr. 137/2000, în materia discriminării, sarcina probei este împărțită în sensul că petentului îi revine sarcina să dovedească existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări, iar părții reclamate să inverseze sarcina probei.

43. Luând act de susținerile părților, Colegiul nu poate reține nici un mijloc de probă de natură a stabili existența afirmațiilor sau gesturilor imputate părții reclamate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respingerea excepției de necompetență teritorială invocată din oficiu.
2. Nu s-a probat existența unui comportament discriminatoriu, potrivit art. 20 alin. 6 din O.G. nr. 137/2000;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 25.03.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA CLAUDIA – Membru, SANDU VERONICA TATIANA – Membru.

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Red.: C.J. și C.M.I.

Data redactării: 23.04.2020

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.